

T.a.v. dhr. F. Kuppens,
voorzitter Stuurgroep Regionale Energiestrategie
en het Portefeuillehoudersoverleg energietransitie
van de Metropoolregio Eindhoven

Per mail verstuurd naar dhr. R. Kraus (r.kraus@metropoolregioeindhoven.nl)

Uw brief van
28 april 2020

Uw kenmerk
100149-1491\BMA\MGE

Afdeling/Ambtenaar
Leefomgeving/
A. Burggraaff

Onderwerp
Reactie concept Regionale
Energiestrategie
Metropoolregio Eindhoven

Ons kenmerk
78100

Datum
14-07-2020

VERZONDEN 15 JULI 2020

Geachte heer Kuppens,

U heeft het college van de gemeente Waalre op 28 april 2020 de concept Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven (concept-RES) namens de regionale Stuurgroep RES aangeboden. Via dit schrijven delen wij u mede dat het college in haar vergadering van 14 juli 2020 de concept-RES heeft vastgesteld.

Gesprek gemeenteraad

Conform uw verzoek heeft het college voorafgaand hieraan tijdens een beeldvormende bijeenkomst op 16 juni 2020 met de gemeenteraad over de concept-RES gesproken. Daarbij is de door de Stuurgroep RES opgestelde leidraad gevolgd voor dit gesprek met de gemeenteraad.

Per hoofdstuk van de concept-RES is aan de hand van een aantal denkrichtingen en stellingen het gesprek met de gemeenteraad gevoerd en opgehaald wat de raad van de concept-RES vindt. Daarbij stonden de twee door de Stuurgroep RES geformuleerde vragen centraal:

- 1. Kunt u zich vinden in de hoofdlijnen van de concept RES voor de verschillende onderdelen, zoals deze zijn weergegeven in bijgevoegde tabel?**
- 2. Zijn er aanvullingen die u als raad wilt voorstellen om mee te nemen in het proces richting RES 1.0?**

Op basis van het gesprek met de gemeenteraad stelt het college vast dat:

1. De gemeenteraad zich inderdaad kan vinden in de hoofdlijnen van de concept-RES.
2. De gemeenteraad het met name van belang vindt dat verwachtingen naar onze inwoners goed worden gemanaged en dat het proces van transitie, zowel op het

punt van besparing, warmte als grootschalige opwek, zoveel mogelijk met en voor onze inwoners vormt krijgt.

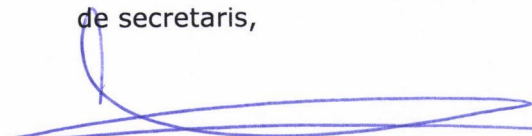
Standpunt college

De door de gemeenteraad gemaakte op- en aanmerkingen per hoofdstuk van de concept-RES zijn meegenomen in de standpuntvorming van het college over de concept-RES. In bijgaande memo vindt u het betreffende standpunt van het college weergegeven. Conform uw verzoek is de reactie van het college gerubriceerd op basis van de hoofdstukindeling van de concept-RES.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
de secretaris,

de burgemeester, i.a.

M.W. de Brouwer

drs. J.W. Brenninkmeijer

L. Smit

Bijlage 1: Standpunt college concept-RES

Inleiding

Per hoofdstuk van de concept-RES is aan de hand van een aantal denkrichtingen en stellingen het gesprek met de raad van de gemeente Waalre gevoerd en opgehaald wat de gemeenteraad vindt van de concept-RES. Daarbij stonden de twee door de Stuurgroep RES geformuleerde vragen centraal:

- 1. Kunt u zich vinden in de hoofdlijnen van de concept RES voor de verschillende onderdelen, zoals deze zijn weergegeven in bijgevoegde tabel?**
- 2. Zijn er aanvullingen die u als raad wilt voorstellen om mee te nemen in het proces richting RES 1.0?**

Op basis van het gesprek met de gemeenteraad stelt het college vast dat:

1. De gemeenteraad zich inderdaad kan vinden in de hoofdlijnen van de concept-RES.
2. De gemeenteraad het met name van belang vindt dat verwachtingen naar onze inwoners goed worden gemanaged en dat het proces van transitie, zowel op het punt van besparing, warmte als grootschalige opwek, zoveel mogelijk met en voor onze inwoners vormt krijgt.

In het vervolg van dit memo is per hoofdstuk van de concept-RES het collegestandpunt van de gemeente Waalre geformuleerd. Achtereenvolgens gaat het om de volgende thema's/hoofdstukken:

1. Samen de energie ambitie realiseren;
2. Onze aanpak voor de (concept) RES;
3. Besparing;
4. Duurzame opwek;
5. Duurzame warmte;
6. Van strategie naar uitvoering.

1. Standpunt college 'Samen de energie ambitie realiseren'

Wij vinden het erg belangrijk dat alle belanghebbenden op een goede en transparante manier betrokken worden bij de totstandkoming van de RES. Wij hechten grote waarde aan een zorgvuldig proces en de daadwerkelijk implementatie hiervan. Wij zien tot nog toe dat maatschappelijke partners en het bedrijfsleven in het proces hun inbreng kunnen leveren. Tot op heden is de inbreng van onze inwoners echter beperkt gebleven. **Voor het welslagen van de RES, moeten onze inwoners op een transparante en zorgvuldige wijze meegenomen worden.** In het vervolgtraject naar de RES 1.0 van de RES vinden wij het essentieel dat onze inwoners goed meegenomen worden en kunnen bijdragen aan een gedragen RES. Hierbij is verwachtingenmanagement erg belangrijk: goed borgen wat, wanneer en hoe onze inwoners kunnen en mogen participeren in het proces en welke invloed zij hebben op het resultaat. Dit kan bijvoorbeeld middels een plan van aanpak per wijk of buurt. Ook in de fase van concrete uitvoering van strategie naar realisatie van projecten is communicatie een onlosmakelijk en cruciaal onderdeel. Recentelijk hebben wij een communicatiestrategie duurzaamheid opgesteld, die wij de komende maanden concretiseren naar een strategisch communicatieplan. Thema's zoals de energiestrategie maken een belangrijk onderdeel uit van onze communicatiestrategie en -plan.

Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de RES is dat het **betaalbaar en haalbaar** is. Wij constateren dat hier in de RES rekening mee wordt gehouden en dat dit belangrijke uitgangspunten zijn. Wij onderschrijven dit en benadrukken dat betaalbaarheid en haalbaarheid voor onze inwoners de pijler is voor een succesvolle energietransitie. Iedereen moet kunnen meedoen.

De RES is belangrijke input voor de omgevingsvisies en -plannen die gemeenten aan het maken zijn. Om het Klimaatakkoord tot een succes te maken, is het van cruciaal belang dat de RES in de omgevingsvisie en daaruit vloeiende omgevingsplannen vertaald en geborgd worden. Wij zijn druk bezig met de ontwikkeling van de Waalrese omgevingsvisie. Via een iteratief proces zal de RES hierin goed vertaald en verankerd worden.

2. Standpunt college 'Onze aanpak voor de (concept) RES'

Wij ondersteunen de aanpak zoals in de RES beschreven en hechten aan het openhouden van zoveel mogelijk opties. Het is belangrijk om geen opties op voorhand uit te sluiten, waardoor deze in de toekomst niet meer ingezet kunnen worden: de opgave is daarvoor te groot en complex. We gaan **aan de slag met bewezen maatregelen** die we nu kunnen nemen en **spelen in op innovaties** die gaande de rit zich aandoen. Daarbij zetten we in op de innovatiekracht die onze regio rijk is en maken we de vertaling naar nieuwe maatregelen en oplossingen. We voorkomen de inzet op maatregelen die geen zin hebben.

Wij hechten aan solidariteit in de regio. Dit betekent geen 'free rider' gedrag. Iedereen moet bijdragen. **Alle gemeenten, dus ook Waalre, draagt naar vermogen bij aan de RES en de realisatie daarvan.** Dit betekent dat wij bijdragen aan de uitvoering die past bij de maat en schaal van onze gemeente zowel vanuit landschappelijk als financieel oogpunt, maar ook vanuit organisatorisch perspectief (kennis en capaciteit).

Aandacht voor ruimtelijke kwaliteit vinden wij een belangrijk uitgangspunt voor het bod richting de rijksoverheid. We zien dat dit uitdrukkelijk is meegenomen voor het onderdeel grootschalige opwek. **Wij onderschrijven dat de ruimtelijke kwaliteit maximaal wordt behouden.** We gaan als gemeente Waalre concreet aan de slag, waarbij een zorgvuldige ruimtelijke inpassingen van zon- en windenergieprojecten uitgangspunt is.

De energietransitie biedt kansen voor onder meer het versterken van de regionale en lokale economie, de werkgelegenheid, het stimuleren van innovaties en natuur- en landbouwontwikkeling. **Waalre ziet de energietransitie als opgave waar kansen mee zijn gemoeid.** Gebruik deze kansen om bewustwording bij inwoners te creëren, maar bijvoorbeeld ook om agrariërs te helpen met het genereren van aanvullende financiële middelen.

Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak zullen wij in de uitvoering voor elkaar moeten krijgen, juist met inwoners. Het meenemen en -krijgen van onze inwoners kan alleen als we dit transparant doen met veel aandacht voor inwoners. Wij benadrukken -nogmaals- dat dit thema in het vervolgtraject van groot belang is, maar tegelijk ook complex en lastig is. **Wij hechten zwaar aan het leidende principe van maatschappelijke draagvlak voor de RES en bewustwording bij onze inwoners.** De energietransitie is noodzakelijk om in onze toekomstige behoeftes te voorzien en de gevolgen van klimaatverandering te minimaliseren.

3. Standpunt college 'Besparing'

Wij constateren dat energiebesparing een groot en complex vraagstuk is en een ingewikkelde en kostbare opgave in de uitvoering. We hebben hierin echter relatief weinig te kiezen; wij zullen als regio en lokale overheden de focus hierop moeten leggen. Het maken van een regionale energiebesparingsplan met daaraan gekoppeld voldoende financiële middelen en uitvoeringskracht, zien wij als belangrijke voorwaarde om de uitvoering op lokaal niveau te initiëren. In het vervolgtraject naar de RES 1.0 en de uitvoering van de RES zelf, moet een grote nadruk en focus zijn op dit thema. **Het energiebesparingsplan en de uitvoerbaarheid daarvan is een essentieel onderdeel om de RES-doelen te realiseren.**

De toepassing van kleinschalige opwek vinden wij belangrijk, maar dit mag niet ten koste gaan van de besparingsmogelijkheden voor warmtereductie in woningen. Wij zien goede aanknopingspunten om de isolatieopgave gezamenlijk op te pakken om haalbaar en betaalbare besparing te realiseren. **Gezamenlijk aanpak is nodig om te zorgen voor haalbare en betaalbare bespaarmogelijkheden voor onze inwoners.** Hierbij zien wij het regionale zonnepanelenproject de Groene Zone als voorbeeld voor een regionaal isolatieprogramma (particulier- en huurwoningen) die lokaal door gemeenten wordt uitgerold. Door de handen in één te slaan zorgen we voor regionale slagkracht, maken we het tastbaar en concreet en ontzorgen wij onze inwoners op lokaal niveau. We onderzoeken hoe we al dan niet op regionaal niveau financiële prikkels kunnen inzetten om te stimuleren dat huishoudens gewenste maatregelen gaan nemen.

4. Standpunt college 'Duurzame opwek'

Wij steunen de geschetste aanpak en zijn van mening dat de ambitie om 2TWh aan duurzame opgewekte elektriciteit in 2030 te realiseren, realistisch en haalbaar is. Met de potentiële zoekgebieden kan circa 5 TWh aan duurzame elektriciteit worden opgewekt. Het bod gaat uit van het realiseren van circa 20% van deze zoekgebieden. Op basis hiervan achten wij het **concept-bod van de regio voor grootschalige opwek wij realistisch en haalbaar.**

Door het uitvoeren van de regionale planMER wordt de haalbaarheid en impact van de verschillende zoekgebieden zichtbaar. Samen met de omgeving geven wij als gemeente uiteindelijk concreet en lokaal invulling aan deze zoekgebieden in de vorm van realiseerbare projecten. **Het realiseren van concrete projecten moet in onze ogen gebeuren door en met onze inwoners en lokale stakeholders.** Alleen op deze manier krijgen we de lokale gemeenschap mee. De gemeente Waalre gaat haar

inwoners maximaal in positie brengen door lokaal eigenaarschap van zon- en windenergieprojecten zo veel als mogelijk te faciliteren.

5. Standpunt college 'Duurzame warmte'

Wij onderschrijven het belang mee te werken aan de overstap op een toekomstbestendige warmtevoorziening door de inzet van duurzame warmtebronnen. Daarbij merken wij op dat praktisch gezien er weinig beschikbaar is zowel qua warmtebronnen als opslagmogelijkheden. Dit onderstreept nogmaals de urgentie om vol in te zetten op het verminderen van de warmtevraag door middel van isolatie van woningen en gebouwen. Wij hechten er aan dat **bij omschakeling naar duurzame warmtebronnen het nemen van isolatiemaatregelen een intrinsiek onderdeel vormt.**

Een aanvullende reden om sterk in te zetten op isolatie is dat de beschikbaarheid van warmte veelal in de vorm van Laagtemperatuur Verwarming (LTV) (temperaturen tot maximaal 45°C) is. Een voorwaarde om LTV te kunnen toepassen is dat de gebouwschil voldoende goed geïsoleerd is. **De beschikbare warmte is veelal van lage temperatuur, waardoor het grootschalig isoleren van de bestaande gebouwvoorraad noodzakelijk is.** Isoleren is een 'no regret' maatregel, die nu genomen kan en moet worden om de warmtevraag te reduceren en laagtemperatuurverwarming op grote schaal mogelijk te maken. Daarbij is het van groot belang om de vertaling te maken naar onze inwoners. Hoe concreter, betaalbaarder en realistischer we deze vertaling kunnen maken, hoe beter inwoners en corporaties in staat en bereid zijn om maatregelen te nemen.

6. Standpunt college 'Van strategie naar uitvoering'

De grootste uitdaging van deze energietransitie is maatschappelijk draagvlak en het laten participeren van en organiseren van eigenaarschap voor al onze inwoners.

Wij vragen uitdrukkelijk aandacht voor deze sociale exercitie, waarbij transparantie, in gesprek gaan en lokaal eigenaarschap belangrijke elementen zijn. In dit kader heeft de gemeenteraad van Waalre recentelijk beleidsregels vastgesteld, waarmee maximale participatie in de vorm van lokaal eigenaarschap in zon- en windenergieprojecten wordt geborgd/gestimuleerd.

Wij benadrukken dat het van groot belang is dat voor het succesvol uitvoeren van de RES voldoende financiële middelen, menskracht, juiste instrumentarium en kennis beschikbaar komt, zodat gemeenten de regie kunnen pakken en concreet handen en voeten geven aan de energietransitie. **Brede ondersteuning vanuit het Rijk en de provincie is nodig voor een succesvolle uitvoering van de RES op lokaal niveau.** Wij gaan er vanzelfsprekend vanuit dat het Rijk de lokale overheden langdurig en consistent ondersteunt in de uitvoering. Van de provincie Noord-Brabant verwachten wij dat zij samen met de drie Brabantse regio's en gemeenten hard blijft werken om de RES en de uitvoering van de RES een succes te maken. Het recente Coalitieakkoord van de provincie is hierin leidend en geeft ons houvast voor de samenwerking op de lange termijn.

Tot slot missen we een prominente rol voor de ontwikkeling van het regionale energiebesparingsplan. Wij pleiten voor een prominente rol, focus en een vervolg op korte termijn. **Het regionale energiebesparingsplan moet met prioriteit worden opgepakt** en moet onderdeel zijn van de eerstvolgende stappen (genoemd onder 6g van de hoofdlijnennotitie) die na de concept RES opgepakt worden.